

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
แนวคิดในการวิจัย	6
ระเบียบวิธีวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
ข้อตกลงเบื้องต้นที่ใช้ในการวิจัย	7
บทที่ 2 พระราชประวัติ บริบทการขึ้นครองราชย์ และแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	8
พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	8
บริบทการขึ้นครองราชย์และแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	14
1. การขึ้นครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	14
2. ปัญหาชาวจีนในสยาม	17
3. ปัญหาภัยคุกคามจากชาติตะวันตก	19
4. สถานการณ์โลกในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	20
4.1 แนวโน้มการปฏิเสธรูปการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์	20
4.2 การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 ของพระบาทสมเด็จพระ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	20
5. แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	24

5.1 แนวพระราชดำริด้านการเมืองการปกครอง: ราชธิปไตย ประชาธิปไตย และสังคมนิยม	24
5.2 แนวพระราชดำริด้านพระพุทธศาสนา	27
5.3 แนวพระราชดำริด้านโซกลาง อภินิหาร และความเชื่อในศาสนา พราหมณ์-ฮินดู	30
6. ชาตินิยมในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	31
บทที่ 3 ศิลปกรรมในพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	35
สถาปัตยกรรมในพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	35
1. พระราชวังและพระที่นั่ง	35
2. วัดพระปฐมเจดีย์	64
3. สถานศึกษา	70
4. อนุสาวรีย์	82
5. สะพาน	85
ประติมากรรมในพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	91
1. พระชัยวัฒน์ประจำรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	91
2. พระพุทธรูปประจำพระชนมพรรษาและพระนิโรคนิรันตราย	92
3. พระแก้วมรกตน้อย	93
4. พระร่วงโรจนฤทธิ์	94
5. ประติมากรรมพระคเณศ ในพระราชวังสนามจันทร์	95
6. ท้าวหิรันยพนาสูร ในพระราชวังพญาไท	96
7. พระแม่ธรณีบีบมวยผม สนามหลวง	97
จิตรกรรมในพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	98
1. จิตรกรรมฝาผนังในพระที่นั่งอนันตสมาคม	98
2. จิตรกรรมพระวิหารหลวง (วิหารด้านทิศตะวันออก) วัดพระปฐมเจดีย์	100
3. ภาพวาดฝีพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	102
บทที่ 4 การวิเคราะห์รูปแบบและพระราชประสงค์ในการสร้างงานศิลปกรรมของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	110
การวิเคราะห์รูปแบบและพระราชประสงค์ในการสร้างสถาปัตยกรรมของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	110

1. กลุ่มพระที่นั่งและพระราชวัง	110
2. วัดพระปฐมเจดีย์	133
3. สถานศึกษา	140
4. อนุสาวรีย์	154
5. สะพาน	159
การวิเคราะห์รูปแบบและพระราชประสงค์ในการสร้างงานประติมากรรมของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	162
1. กลุ่มพระพุทธรูป	162
2. กลุ่มประติมากรรมอื่น ๆ	170
การวิเคราะห์รูปแบบและพระราชประสงค์ในการสร้างงานจิตรกรรมของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	177
1. จิตรกรรมที่โดมพระที่นั่งอนันตสมาคม	177
2. จิตรกรรมฝาผนังพระวิหารหลวงวัดพระปฐมเจดีย์	179
3. ภาพวาดฝีพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	181
ข้อสังเกตเพิ่มเติมจากการวิเคราะห์	187
1. การสร้างความทรงจำผ่าน “อนุสาวรีย์”	188
2. แนวคิดชาตินิยมที่สะท้อนผ่านงานศิลปกรรมที่พระบาทสมเด็จพระ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดให้สร้างขึ้น	190
3. การอนุรักษ์ การกำกับ และการสร้างอัตลักษณ์ความเป็นไทยผ่านงาน ศิลปกรรมที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดให้สร้างขึ้น	193
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	197
สรุปผลการวิจัย	197
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	200
บรรณานุกรม	201
บรรณานุกรมภาษาไทย	201
บรรณานุกรมภาษาต่างประเทศ	218
สัมภาษณ์	219

	ณ
	หน้า
ภาคผนวก	220
ตารางที่ ก-1 สรุปเหตุการณ์สำคัญและงานศิลปกรรมที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัวโปรดให้สร้าง	222
ประวัติผู้วิจัย	231